

Жінка з уявою (скорочено)

Томас Гарді

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Вільям Марчмілл та його дружина Елла з трьома дітьми відпочивали на відомому морському курорті у Верхньому Уессексі. Спершу вони жили у готелі, але Вільям вирішив знайти квартиру. Залишивши дітей і няньку гуляти, чоловік повів дружину подивитися на квартиру, яку знайшов. Ця пара відрізнялася вдачею, зрідка не співпадали і їхні погляди. Він – досить урівноважений, навіть флегматичний, а вона – дещо збуджена й запальна, а смаки і уподобання їхні були різними. Марчмілл вважав уподобання і нахили своєї дружини дещо нерозважливими, а вона його – корисливими й егоїстичними. Чоловік виробляв зброю у місті на півночі і був завжди поглинутий своєю роботою. А дружину найкраще було б схарактеризувати вишуканим висловом: шанувальниця муз. Це була істота вразлива, життєрадісна. Жінка вийшла за нього, бо мусила влаштувати своє життя, але згодом зрозуміла, який її чоловік обмежений та не досить витончений. Елла була маленькою, граційною, тендітною, з легкими, невимушеними рухами. Її чоловік – високий, довгобразий, з каштановою борідкою й замисленим поглядом.

Подружжя прийшло до потрібного будинку, власниця показала кімнати, принагідно розповіла, що вона вдова. Еллі сподобався будинок, але помешкання було надто мале, хіба що найняти всі кімнати. Власниця сказала, що, на жаль, у двох кімнатах постійно живе квартирант, чудовий молодик. Подружжя повернулося в готель, щоб шукати іншої квартири, але повернулася власниця будинку й сказала, що її пожилець запропонував віддати їм свої кімнати на три-чотири тижні. За словами жінки, той молодик мрійливий і самотній, а тим часом житиме на маленькому острові, що навпроти.

Наступного дня Марчмілли зайняли будинок. Після сніданку місіс Марчмілл, відіславши дітей на берег моря, влаштувалася у кімнатці одинака, де було повно книжок. Виявилося, що її спальня буде у кімнаті поета Роберта Трева. Вона сама була єдиною донькою письменника і останнім часом почала писати вірші, прагнучи дати вихід почуттям. Ці вірші вона підписувала чоловічим псевдонімом Джон Айві і друкувала в кількох журналах. Якось її вірші було надруковано поруч з віршами оцього Роберта Трева. Очевидно, їх обох вразив і надихнув на вірші трагічний випадок, про який писалося в газетах. Редактор відзначив цей збіг і додав, що довершеність віршів обох поетів спонукала його помістити їх разом. Вірші Трева відрізнялися від віршів звичайних поетів: вони були більш пристрасні, ніж змістовні, більш насичені, ніж довершені. Він був песимістом і не дуже дбав про довершеність форми й рими, не

кажучи вже про зміст. Досить часто Елла з тужливою і безнадійною заздрістю зверталася до віршів суперника, які набагато переважали її недолугі рядки.

Від місіс Гупер, хазяйки будинку, місіс Марчмілл дізналася, що Роберт Трев живе тут близько двох років: м'який тутешній клімат корисний для його легень, і здебільшого пише або читає і не часто виходить на люди, хоча має щиру та лагідну вдачу. Якось місіс Гупер звернула увагу Елли на те, що поет залишає на шпалерах за шторами чернетки віршів. Певно, уночі прокидається з якоюсь римою в голові, от і записує на стіні, щоб до ранку не забути.

Еллу сповнило невимовне почуття більш особистого, аніж творчого зацікавлення до Роберта Трева. Її чоловік катався на яхті та на пароплаві, а Еллу охопив якийсь внутрішній пал і заслонив собою все, що діялося довкола. Вона перечитувала, поки не вивчила напам'ять, останню збірку Трева. Якось діти гралися в хованки і в метушні викинули з комірчини якийсь одяг. То були плащ та водонепроникне кепі поета. Елла вдягла ці речі, аж раптом в кімнату зайшов її чоловік і спитав, що це за чортівня...

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Одного дня хазяйка будинку сказала, що поет навідається завтра після обіду, бо хоче подивитися якісь свої книжки. Елла зраділа, та чоловік вирішив взяти Еллу з собою, що покататися на яхті. Жінка наважилася відмовитись. Чоловік пішов сам, діти пішли гратися на пляж, та поет так і не прийшов. Він прислав записку, що йому вже не треба книжки. Елла засмутилася і спитала місіс Гупер, чи не має вона фотографії поета. Та розповіла, що фото є у спальні Елли. Воно в рамці, затулене зображенням герцога з герцогинею. Хазяйка розповіла, що поет має близько тридцяти одного чи двох років. Еллі теж вже кілька місяців, як повернуло за тридцять, хоч і здавалась молодшою.

Ввечері Елла кинулась до рамки і обличчя незнайомця приголомшило її. У нього були гарні чорні вуса й борідка, великі темні очі, які випромінювали безмежне співчуття. Елла прошепотіла: "То це ти так жорстоко затьмарював мене весь цей час!" Жінка плакала, а потім торкнулася фотографії вустами. Вона подумала згодом, що поводить ся огидно, бо заміжня і має трьох дітей. Та Елла, здавалося, розуміла його думки й почуття, як свої власні, бо насправді то були ті самі думки й почуття, що нуртували і в ній. І яких так бракувало її чоловікові. Зранку чоловік знайшов під подушкою фото поета. Він вважав, що то знімок якогось типа, певно, любасика хазяйки. Елла пояснила, що це розумна людина і багатообіцяючий поет.

Знову хазяйка повідомила, що на цьому тижні поет має зайти до приятеля неподалік звідси, отож, певно, загляне й сюди. Тим часом містер Марчмілл переглянув деякі листи і зненацька заявив, що доведеться від'їжджати на тиждень раніше, ніж передбачалося. Точніше, днів через три. Здавалося, сама доля не давала Еллі зустрітися з людиною, генієм якого вона захопилася до нестями. Дізнавшись у хазяйки, що Трев мешкає у відлюдному місці на острові неподалік фешенебельного містечка

навпроти, вона вже наступного полудня пішла на найближчу пристань і на пакетботі вирушила туди. Жінка блукала там, але повернулася додому. Чоловік зовсім несподівано заявив, що вона може лишитися тут з дітьми до кінця тижня, коли хоче.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Проте минув тиждень, а Трев не з'являвся. В суботу вранці Марчмілли залишили місце, де так пишно розбуяли пристрасті. Вдома справи містера Марчмілла йшли чудово. Він жив тепер із сім'єю у просторому новому будинку, що займав досить велику площу, за кілька миль від міста, де працював. Якось Елла натрапила на вірш Роберта Трева, певно, зовсім свіжий, бо в ньому був куплет, який вона бачила на шпалері біля ліжка. Жінка більше не могла стримуватись. Вона написала йому, як товариш по перу, назвавши себе Джоном Айві. Відповідь надійшла через декілька днів. Поет зазначав, що хоч він зовсім не знайомий з доробком містера Джона Айві, та все ж пригадує, що з цим ім'ям пов'язані деякі обіцяючі вірші, що він радий познайомитися з містером Айві через листа і, звичайно, з неабияким зацікавленням стежитиме за появою його віршів. Було щось, певно, дитяче чи наївне в її листі: вона це відчула, оскільки Трев відповів поблажливо, як вищий.

Листування з поетом тривало місяців зо два чи й більше. Елла Марчмілл надсилала йому деякі зі своїх віршів, що їх вважала найкращими, а він люб'язно їх приймав, хоч і не казав, що уважно їх перечитував. Трев не здогадувався, що вона жінка. Вона ж думала, що, якби він побачив її, усе б докорінно змінилося. Чоловіків приятель, редактор найвпливовішої у місті та графстві газети, запрошений якось до них на обід, обмовився при розмові, що його брат, художник-пейзажист, дружить з містером Тревом і що зараз вони обоє в Уельсі. Елла трохи була знайома з редакторовим братом. Наступного ранку вона написала йому, щоб на зворотному шляху хоч ненадовго завітав до них. І просила, якщо можливо, захопити й свого супутника, містера Трева, з яким хотіла б познайомитись. Вони прийняли запрошення.

Елла нетямилася від щастя. Вона вбралася в дороге плаття, але Роберт Трев не прийшов. Художник пояснив, що Трев досить дивний хлопець. То він казав, що прийде, то заявив, що не може, бо надто вразливий: у вчорашньому "Ревю" його нещадно розкритикували, бо його поезія нібито надміру чуттєва й пристрасна. Поета особливо діткнув закид, нібито він спотворює дійсність.

Днів через два чи три після тих відвідин Елла побачила у свіжій лондонській газеті заголовок: "Самогубство поета". У статті йшлося про те, що містер Роберт Трев покінчив життя самогубством. Сталося це на його квартирі в Солентсі в суботу ввечері: він вистрілив собі в праву скроню з револьвера. Не так давно він прикував увагу читачів новою своєю збіркою "Вірші до незнайомки", але рецензія в "Рев'ю" виявилася для нього жорстокою та фатальною. Потім йшов репортаж слідства, і в ньому було вміщено лист, адресований невідомій жінці. У ньому Роберт писав, що, можливо, якби в нього була любляча мати, сестра чи подруга, які б ніжно любили його, він ще б

подував, чи робити йому цей крок. Довгий час він мріяв про недсяжну істоту, яка і надихнула його на останню збірку. Та жінка так і лишилася невіднайденою, незустрінутою, невідомою.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Якийсь час Елла сиділа, мов закам'яніла, а потім кинулася в сусідню кімнату і ницьма впала на ліжко. Туга і розпач краляли їй серце. Жінка думала про те, що якби поет знав її, все було б по-іншому. Вона написала хазяйці в Солентсі від третьої особи і якомога стриманіше, вклавши в поштове відправлення соверен, сповістила місіс Гупер, що місіс Марчмілл дізналася з газет про сумну звістку. А оскільки ту, про що місіс Гупер добре знає, цікавив містер Трев, ще коли вона відпочивала в неї, то місіс Марчмілл була б безмежно вдячна, якби місіс Гупер взяла пасемко поетового волосся, перш ніж закриють віком труну, і вислала їй на згадку, а разом і фотографію в рамці.

Зворотною поштою надійшов лист з усім, що вона просила. Елла поплакала над фотографією і заховала її в свою шухляду. А пасмо волосся перев'язала білою стрічкою, й сховала на грудях, і час від часу, коли нікого не було поблизу, крадькома витягала його й цілувала. Якось чоловік побачив пасмо волосся і Елла сказала, що колись все йому розповість. Згодом до нього дійшла звістка, що в будинку в Солентсі сталося самогубство. Він зненацька пригадав, що якось бачив у дружини збірку віршів, чув уривки розмов хазяйки про Трева, коли вони жили в неї. І його осяйнув здогад: "Он воно що! Атож, це він! І як вона в дідька знюхалася з ним? Що за невдячні створіння ці жінки!" Але невдовзі він відігнав непотрібні думки й поринув у свої щоденні клопоти.

Еллу охопило непереборне бажання побачити могилу. Вона залишила записку, що, мовляв, після полудня та ввечері її не буде, а повернеться наступного ранку. Марчмілл усе зрозумів і поїхав на вокзал, де взяв квиток до Солентсі. На цвинтарі брама вже була зачинена, але сторож впустив його, застерігши, проте, що всередині нікого немає. Там, де були свіжі могили, чоловік помітив заляклу постать Елли. Він сказав дружині, що все це безглуздо, що він не ревнує до цього нещасного, все це смішно, бо вона заміжня жінка, мати трьох дітей і з четвертим при надії. Він узяв її під руку й повів з цвинтаря. Потім завів її в маленьку убогу кав'ярню біля станції, звідки обоє рано-вранці виїхали, майже не розмовляючи.

Минали місяці. Якось Елла зізналася чоловіку, що має передчуття, що не витримає пологів і помре. І навіть раділа б цьому, якби не Неллі, Франк і Тайні. І справді, шістьма тижнями пізніше, у травні, вона лежала в своїй кімнаті безживна й безкровна. Немовля, за чиє непотрібне життя вона поволі платила своїм власним, було нівроку повненьке й здорове. Перед смертю Елла розповіла про те, що відбулося в Солентсі. Говорила, що з нею коїлося щось жахливе: вона вважала, що чоловік поганий, що гребує нею, що не досягав її духовного рівня. Хотіла мати собі довершеного шанувальника, когось більше, ніж просто коханця. Через кілька годин жінка померла від гострої судинної недостатності. Вільям Марчмілл не виявляв найменшого бажання

силувати дружину признатися в усьому, оскільки те стосувалося людини, яка померла і яка вже не могла завдавати йому прикрощів.

Та через два роки після її смерті сталося так, що, гортаючи деякі старі папери, що їх він хотів позбутися, перш ніж ввести у дім нову дружину, його погляд зненацька зупинився на пасмі волосся, що лежало в конверті разом з фотографією померлого поета, датованою на звороті останнім роком життя його першої дружини. Саме тим роком, коли вони відпочивали в Солентсі.

Марчмілл гукнув малюка, через якого померла мати, і почав прикладати те пасмо до дитячої голівки, а фотографію поклав за малюком на стіл, щоб безперешкодно порівняти обох. Чоловік вважав, що схожість була разюча. Мрійливий і неповторний вираз поетового обличчя наче передався дитині. Та й волосся нічим не відрізнялося. Чоловік пробурмотів, що Елла таки зрадила тоді з отим бахурем. Назвавши свою дитину нікчемним виродком, чоловік прогнав хлопчика геть.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу